

ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИВАННЯ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

студентка гр. Мк-91 Шевченко О.

Прискорений розвиток НТП, глобалізація економіки, зміна запитів споживачів, динаміка зовнішнього навколишнього середовища обумовлюють необхідність постійного розвитку персоналу. Постійне навчання робітників потребує певних інвестицій, але на сьогодні це все ще розглядається як певна альтернатива підвищення ефективності виробництва, а не як засіб її підвищення. Саме тому актуальним у наш час постає питання визначення людського капіталу, як основного чинника успішної економічного розвитку за умов ефективного його використання та інвестування.

За кордоном питанням, пов'язаним з визначенням ефективності інвестицій в людський капітал займалися такі науковці, такі як Г. Беккер, Е. Денісон, А. Маршалл, Г. Менк'ю, Дж. Мінцер, Дж. Псахаропулос, Д. Ромер, Дж. Уолс, М. Фрідман, Б. Чизвік та Т. Шульц. Серед вітчизняних вчених слід відзначити О.А. Грішнову, Н.С. Гавкалову, О.А. Дороніну, І. Каленюк, М.І. Карліна, Т.А. Костишину, І.С. Кравченко, Е.М. Лібанову.

Метою дослідження є аналіз науково-методичних підходів щодо оцінки ефективності інвестицій в людський капітал.

Одним із основних чинників досягнення економічних та соціальних цілей є його людський капітал. Обмеженість ресурсів потребує оптимізації інвестицій у людський капітал. Ця проблема й досі залишається предметом вивчення багатьох вчених.

Досвід економічно розвинутих країн світу свідчить про те, що інвестування навіть незначної суми у людський капітал дозволяє отримати значно більшу економічну віддачу у довгостроковій перспективі, ніж значні вкладення коштів у технічний розвиток суб'єктів господарювання.

Важлива роль у формуванні активів людського капіталу через інвестування належить підприємствам. Інвестиції регіону мають спрямовуватися на активізацію трудової діяльності працівників, підвищення продуктивності їх праці та особистої конкурентоспроможності.

Для забезпечення інформаційної бази щодо можливих напрямів ефективного інвестування в людський капітал розроблені підходи до оцінки впливу людського капіталу на розвиток економіки країни.

Визначення прямого або непрямого впливу інвестування з різних джерел у освіту та охорону здоров'я можливо здійснити шляхом розрахунку таких індикаторів:

- розмір інвестицій у загальну початкову освіту;
- очікуваний середній термін навчання;
- залучення населення та успішність завершення освіти більш високого рівня;
- співвідношення державних та приватних джерел фінансування освіти;
- держбюджетні витрати на охорону здоров'я у відсотках до ВВП;
- відсоток імунізації населення за найбільш небезпечними видами інфекційних хвороб (дифтерія, кашлюк, правець та кір) [1].

Інвестиції в людський капітал виправдані, якщо вони мають досить високий рівень окупності й рентабельності, що можна визначити за допомогою показників, які розробив та пропонує використовувати науковець Я. Фітценц:

- прибуток від людського капіталу – співвідношення прибутку підприємства та чисельності працівників у еквіваленті повної зайнятості;
- коефіцієнт окупності інвестицій у людський капітал (HCROI) – співвідношення прибутку, отриманого після вирахування всіх витрат на робочу силу та розміру витрат на робочу силу;
- додана вартість людського капіталу (HCVA) – співвідношення прибутку, отриманого після вирахування всіх операційних витрат та витрат на робочу силу та чисельності працівників у еквіваленті повної зайнятості;
- додана економічна людська вартість (HEVA) – співвідношення чистого доходу від діяльності підприємств та чисельності працівників у еквіваленті повної зайнятості;
- ринкова вартість людського капіталу (HCMV) – співвідношення різниці між ринковою та балансовою вартостями компаній регіону та чисельністю працівників у еквіваленті повної зайнятості [2].

Необхідно відзначити наступне: добробут і сталий розвиток будь-якої нації залежить від людського капіталу, тому необхідна продумана та послідовна політика в галузі розвитку людських ресурсів і збалансованих інвестицій в людський капітал, як на рівні окремого підприємства, так і в цілому на рівні держави.

1. Финансирование образования – инвестиции и доходы. Анализ Международных Индикаторов Образования. [Электронный ресурс] : краткий вариант международного доклада, ОЭСР и ЮНЕСКО. – Париж: UNESCO- UIS/OECD, 2003. – 20 с. – Режим доступа : http://stat.edu.ru/doc/ES_RUSSIAN.pdf

2. Рентабельность инвестиций в персонал: измерение экономической ценности персонала / Як Фитценц; пер. с англ.: [М.С. Меньшикова, Ю.П. Леонова]; под общ. ред. В.И. Ярных. – М.: Вершина, 2006. – 320 с.